

**SÖKANDE**

Inspektionen för vård och omsorg

MOTPART

Norrälje kommun

SAKEN

Särskild avgift enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller Inspektionen för vård och omsorgs ansökan och beslutar att Norrälje kommun till staten ska betala en särskild avgift om 543 000 kronor.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) ansöker om att Norrtälje kommun ska åläggas att betala en särskild avgift enligt 28 a § första stycket LSS. Som grund för ansökan anges att Norrtälje kommun har dröjt oskäligt lång tid med att verkställa ett beslut om insats i form av bostad med särskild service.

Norrtälje kommun (kommunen) motsätter sig IVO:s yrkande om särskild avgift till summan av 669 600 kronor och för fram bl.a. följande.

Det tillstyrks att väntetiden kan anses vara oskälig men kommunen motsätter sig IVO:s ekonomiska beräkning. Det framgår av dokumentationen i ärendet att kommunen har haft återkommande kontakt med den enskildes gode man för att erbjuda möjliga/skäliga förslag om bostad enligt 9 § 9 LSS. Det framgår även att kommunen bistått med kompenserande insatser i avvaktan på verkställande av beslut enligt 9 § 9 LSS. Kommunen har under perioden den 1 december 2021–31 januari 2023 bistått den enskilde med kompenserande insatser i form av boendestöd enligt socialtjänstlagen. I enlighet med nuvarande avtal uppgår kostnaden för boendestöd till 430 kronor per timme. Kostnader för kompenserande insatser under perioden innefattar boendestöd fem timmar per vecka under perioden den 1 december 2021–18 april 2022, summa kostnad 43 000 kronor; boendestöd åtta timmar per vecka under perioden den 19 april–12 juni 2022, summa kostnad 34 400 kronor; och boendestöd sex och en halv timmar under perioden den 13 juni 2022–31 januari 2023, summa kostnad 83 850 kronor. Den totala kostnaden för kompenserande insatser uppgår till 161 250 kronor.

Det råder brist på gruppboendestäder i Norrtälje kommun. De boenden som finns har fullbelagt och när plats vid enstaka tillfälle har blivit ledig har personer som väntat längre i kö fått företräde för erbjudande av plats. Strategiska planer har tagits fram avseende byggandet av nya bostäder. Vissa av dessa projekt har

dock ändrats till följd av fördyrande omständigheter som från start inte kunnat förutses.

IVO yrkar att den särskilda avgiften ska uppgå till 543 000 kronor och för fram bl.a. följande. Kommunen har lämnat kostnadsuppgifter för insats i form av boendestöd för tre perioder. Eftersom det oskäligen dröjsmålet pågått från den 16 maj 2022 bedömer IVO att det bara finns skäl att ta hänsyn till kostnaden under perioden den 16 maj 2022–31 januari 2023. Vad kommunen i övrigt har fört fram utgör inte skäl för att sätta ned avgiften.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för prövningen

Av 28 a § första stycket LSS framgår att en kommun som inte inom skälig tid tillhandahåller en insats enligt 9 § LSS som någon är berättigad till enligt ett beslut av en sådan nämnd som avses i 22 § LSS ska åläggas att betala en särskild avgift.

Enligt 28 b § LSS fastställs den särskilda avgiften till lägst tio tusen kronor och högst en miljon kronor. När avgiftens storlek fastställs ska det särskilt beaktas hur lång tid dröjsmålet har pågått och hur allvarligt det i övrigt kan anses vara. Avgiften får efterges om det finns synnerliga skäl för det. I ringa fall ska inte någon avgift tas ut.

Av förarbetena framgår att en bedömning av hur lång tid en kommun skäligen bör få på sig att verkställa ett beslut ska avgöras utifrån en individuell bedömning. Man måste vanligen räkna med att det tar längre tid att verkställa vissa typer av insatser jämfört med andra (prop. 2007/08:43 s. 19).

Förvaltningsrättens bedömning

Det är inte rimligt att nämnden alltid ska kunna tillhandahålla en insats enligt LSS omedelbart, men verkställigheten måste ske inom skälig tid från tidpunkten för det gynnande beslutet. Bedömningen av vad som ska anses vara skälig tid ska göras med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet och med beaktande av att vissa typer av insatser kan ta längre tid att verkställa (mfr Högsta förvaltningsdomstolens avgörande RÅ 2007 ref. 36).

Av utredningen framgår att den enskilde beviljades insatsen bostad med särskild service den 16 november 2021. Den enskilde fick den 21 november 2022 ett erbjudande om bostad med särskild service. Lägenheten behövde dock renoveras innan inflyttning, vilken skedde den 1 februari 2023. IVO har bedömt att oskäligt dröjsmål uppstod den 16 maj 2022, dvs. sex månader efter beslutstillfället och pågick till den 31 januari 2023.

Förvaltningsrätten anser att dröjsmålet med att verkställa beslutet har medfört att den aktuella insatsen inte har tillhandahållits den enskilde inom skälig tid. Även med beaktande av det som kommunen har fört fram angående brist på bostäder och köer finner förvaltningsrätten inte skäl att göra någon annan bedömning än vad IVO har gjort gällande när det oskäliga dröjsmålet uppstod och hur länge det pågick. Rätten konstaterar att kommunen har ett långtgående planeringsansvar. Det noteras även att kommunen har tillstyrkt att väntetiden kan anses vara oskälig. Vidare gör domstolen bedömningen att det inte är fråga om ett ringa fall. Det finns därför förutsättningar att ålägga kommunen att betala en särskild avgift pga. oskäligt dröjsmål.

IVO har yrkat, efter justering, att den särskilda avgiften ska fastställas till 543 000 kronor. Avgiften baseras på den uppskattade kostnaden för den uteblivna insatsen under perioden den 16 maj 2022–31 januari 2023. IVO har vid beräkningen även tagit hänsyn till de kostnader som kommunen har haft för

insatsen boendestöd under perioden den 16 maj 2022–31 januari 2023.

Förvaltningsrätten anser att det inte finns skäl för att beräkna den särskilda avgiften på ett annat sätt än vad IVO gjort. En repressiv del motsvarande 25 procent av den besparade kostnaden är enligt förvaltningsrättens bedömning skälig. Rätten anser inte att det finns synnerliga skäl för att efterge avgiften. Ansökan ska därför bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (FR-03)

Robert Hygrell
förvaltningsrättsfiskal

Nämndemännen Richard Appelbom, Kjell Henriksson och Eva Okfors har deltagit i avgörandet.



Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.